

Inkomens open teelten in 2011 fors lager, zetmeelbedrijven wel in de plus

Ruud van der Meer en Rob Stokkers

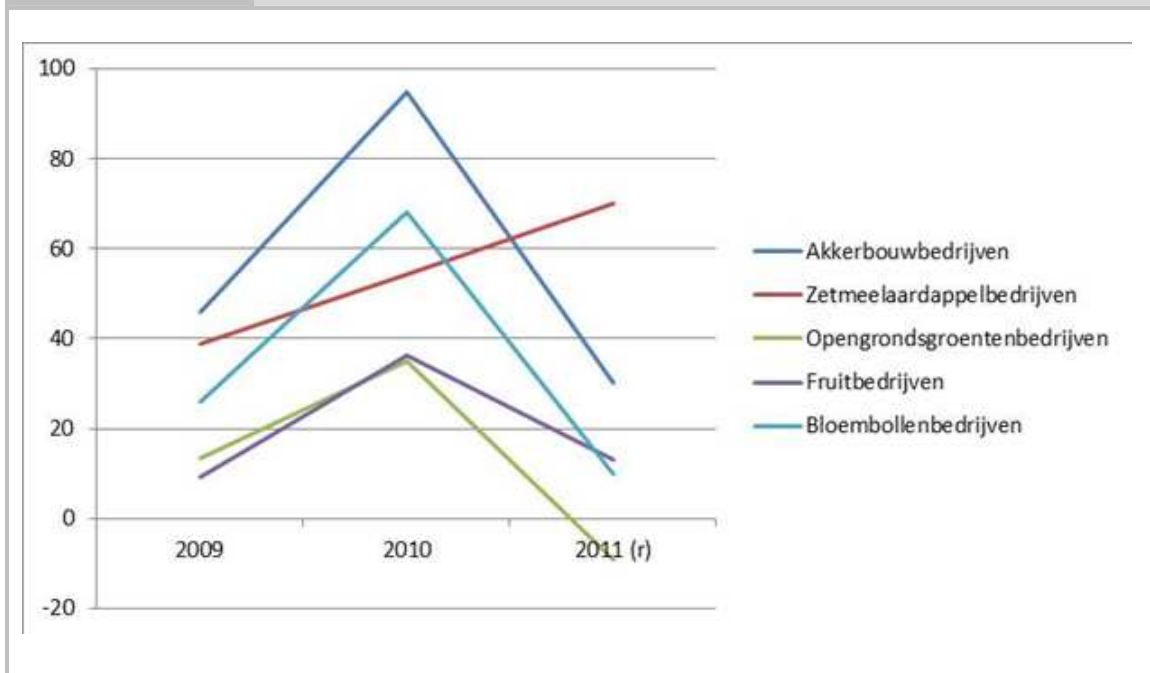
Het jaar 2011 levert voor de telers van vollegrondsgroenten, fruit en bloembollen een duidelijke daling van het inkomen op. Gemiddeld lagere prijzen voor hun producten zijn hiervoor de belangrijkste oorzaak. In 2010 werd gemiddeld een record inkomensniveau bereikt op de akkerbouwbedrijven. Voor oogstjaar 2011 daalt het gemiddeld inkomen van akkerbouwers sterk, vooral doordat de prijzen van consumptieaardappelen en uien veel lager zijn dan in 2010. De zetmeelaardappelbedrijven zien hun inkomen wel toenemen. Goede prijsvorming van suikerbieten en zetmeelaardappelen dragen hieraan bij. In het najaar stelt het LEI jaarlijks inkomensramingen op voor de land- en tuinbouwbedrijven (zie: De Bont et al., 2011 en Informatienet van het LEI <http://www.lei.wur.nl/NL/statistieken/Binternet/>). Toenemend inzicht in de prijsontwikkeling gedurende het afzetseizoen is de belangrijkste reden voor aanpassing in het voorjaar van de raming van het inkomensniveau van bedrijven in de open teelt in 2011. De verkopen van het afzetseizoen 2011 – 2012 zijn onderdeel van het inkomen dat gerealiseerd wordt in 2011.

Akkerbouw

Voorlopige productiecijfers zijn voor de belangrijkste gewassen beschikbaar via CBS oogstramingen en informatie van verwerkers. Deze cijfers worden later in het jaar vaak nog in beperkte mate aangepast. In het najaar is bij de start van het afzetseizoen maar heel beperkt zicht op de prijsvorming van de producten. In het voorjaar als de ramingen worden bijgesteld is hier meer informatie over beschikbaar. Met name bij de zetmeelaardappelen zijn, in vergelijking met de najaarsraming in 2011, de verwachtingen sterk naar boven bijgesteld voor het afzetseizoen 2011 – 2012 (zie tabel 1). Voor alle akkerbouwbedrijven, die ongeveer 4% van de opbrengsten uit zetmeelaardappelen realiseren, leidt deze bijstelling nauwelijks tot een hogere rentabiliteit. Voor de zetmeelaardappelen betekent het wel een grote aanpassing in de geraamde rentabiliteit. De zetmeelaardappelbedrijven halen ongeveer een derde van de opbrengsten uit zetmeelaardappelen. Ook de bijstelling van de bietenprijs naar boven leidt voor de zetmeelaardappelbedrijven, die een vijfde van de opbrengsten uit suikerbieten halen, tot een hogere rentabiliteit dan geraamd in het najaar. Definitieve cijfers komen eind 2012 beschikbaar als alle voorraden zijn afgezet en financiële resultaten zijn verwerkt in de boekhouding. Volgens de bijgestelde raming voor de akkerbouwbedrijven, komt de rentabiliteit in 2011 uit op 88%. Dit is een forse daling ten opzichte van 2010. De rentabiliteit van de zetmeelbedrijven zal naar verwachting stijgen tot 107%. Dit het beste resultaat sinds jaren. Het inkomen per onbetaalde aje van de akkerbouwbedrijven wordt geraamd op 30.000 euro (zie figuur 1). Dit is fors minder dan het inkomen van bijna 100.000 euro in 2010. Voor de zetmeelbedrijven geldt dat het inkomen wordt geraamd op 70.000 euro. Dit is een duidelijke verbetering ten opzichte van 2010.

Figuur 1 **Inkomen uit bedrijf per onbetaalde aje voor enkele bedrijfstypen (x 1.000 euro)**

Opengrondsgroenten

Het jaar 2011 kan voor de vollegrondsgroentetelers de boeken in als een financieel slecht jaar. Het inkomen per onbetaalde aje is gedaald tot bijna 10.000 euro onder de nulgrens (zie figuur 1). De productie per hectare is weliswaar niet veel lager dan in 2010, maar de prijzen zijn fors lager door tegenvallende consumptie, onder andere veroorzaakt door de EHEC-crisis. De inkomensraming van de vollegrondsgroentebedrijven in 2011 is ten opzichte van het najaar van 2011 naar beneden bijgesteld (zie tabel 1). Deze daling is vrijwel uitsluitend het gevolg van een correctie van 6% naar beneden van de gemiddelde groenteprijs, dit als gevolg van de slechte prijsvorming van typische wintergroenten als prei, spruitkool, witte en rode kool in het laatste kwartaal van 2011. Deze prijsontwikkeling was op het moment van de raming najaar 2011 nog niet bekend. Het verschijnen van de definitieve oogstraming 2011 groenten opengrond van het CBS afgelopen voorjaar gaf geen aanleiding tot volumecorrecties.

Fruitteelt

De inkomens in de fruitsector zijn na de opleving in 2010, weer gedaald (zie figuur 1). In de nieuwe raming voor 2011 komt het inkomen per onbetaalde aje uit op 13.000 euro, maar net boven het slechte jaar 2009. Als gevolg van de ruime appel- en perenoogst in Nederland en een lichte stijging van de productie op Europees niveau is het prijsniveau van appels en peren matig. Ten opzichte van het najaar van 2011 is de raming van de inkomens in 2011 voor de fruitteeltbedrijven met 6.000 euro naar beneden bijgesteld (zie tabel 1).

De reden hiervoor is dat de prijsontwikkeling van peren erg tegenviel. De afzet van Conference verloopt stroef. De opbrengsten van de fruitbedrijven bestaan voor ruim 80% uit opbrengsten fruitteelt. Hiervan is ongeveer de helft opbrengsten van peren en de andere helft van appels. Dat betekent dat bijstellingen in de prijs van appels of peren direct fors doorwerken in het inkomen.

Bloembollen

Na het financieel uitstekende jaar 2010 is er in 2011 sprake van een vrij sterke terugval in het inkomen van bloembollentelers (zie figuur 1). Het geraamde inkomen per onbetaalde aje komt naar verwachting uit op bijna 10.000 euro. Voorjaarsbloeiers als tulp, narcis, hyacint en krokus kenden een normale opbrengst, maar die was wel 5-10% lager dan in 2009 en 2010. Ondanks een kleiner aanbod van tulpenbollen zijn de prijzen gemiddeld ongeveer 5% lager dan vorig jaar en daarmee niet kostendekkend. De algemene tendens is dat de markt voor droogverkoop van bloembollen nog steeds krimpt en de combinatie van teelt met broeierij van eigen bollen bij alle bloembolgewassen aan belang toeneemt. Voor de bloembollenbedrijven zijn de ramingen van het inkomen in 2011 met ongeveer 8.000 euro naar beneden bijgesteld ten opzichte van de ramingen in het najaar van 2011 (zie tabel 1). De gemiddelde bollenprijs is ten opzichte van november 2011 met 1% naar beneden gecorrigeerd. Dit is het gevolg van de verwachte daling van de gemiddelde lelieprijs tijdens het, op moment van de najaarsraming net gestarte, verkoopseizoen.

Tabel 1	Inkomen uit bedrijf per onbetaalde aje in 2011 voor enkele bedrijfstypen (x1.000 euro)		
	Eerste raming (december 2011)	Tweede raming (juni 2012)	Vershil
Akkerbouwbedrijven	29	30	+1
w.v. zetmeelaardappelbedrijven	53	70	+17
Opengrondsgroentenbedrijven	6	-9	-15
Fruitbedrijven	19	13	-6
Bloembollenbedrijven	18	10	-8

Bron: Informatienet

Literatuur en websites:

Bont, C.J.A.M. de, W.H. van Everdingen, A. van der Knijff en H.A.B. van der Meulen (2011). *Actuele ontwikkeling van resultaten en inkomens in de land- en tuinbouw in 2011*. LEI-rapport 2011-063, Den Haag.

www.lei.wur.nl : Binternet.

